

23 DECEMBER 2005. — Omzendbrief RO/2005/01 betreffende de beleidsmatige herbevestiging van de gewestplannen in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

1. Situering

De bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) voorzien dat het Vlaams Gewest in de gewestplannen of in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) :

— in overdruk 75.000 tot 100.000 ha als grote eenheden natuur en 25.000 tot 50.000 ha als grote eenheden natuur in ontwikkeling afbakt. De gezamenlijke oppervlakte van grote eenheden natuur en grote eenheden natuur in ontwikkeling bedraagt 125.000 ha. Ten aanzien van de oppervlakte met bestemming natuur- en reservaatgebied op de gewestplannen (112.000 ha), betekent dit een toename van 38.000 ha tot een totaal van 150.000 ha.

— 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw, afbakt.

— 10.000 ha als bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied afbakt, waarbinnen ecologisch verantwoorde bosuitbreiding plaatsvindt. Ten aanzien van de oppervlakte met bestemming bosgebied op de gewestplannen (43.000 ha), betekent dit een toename van 10.000 ha tot een totaal van 53.000 ha.

— 150.000 ha in overdruk als natuurverwevingsgebied afbakt.

In uitvoering van deze bepalingen wordt per buitengebiedregio een overlegproces met gemeenten, provincies en belangengroepen gevoerd. Doel van dit overlegproces is :

— Vormen van een ruimtelijke visie op de structuurbepalende elementen van het buitengebied van Vlaams niveau voor een regio.

— Overleggen met gemeenten, provincies en belangenorganisaties/middenveld om een maatschappelijk draagvlak te creëren voor de ruimtelijke visie. De lokale besturen en belangorganisaties kunnen vanuit de eigen terreinkennis, ruimtelijke inzichten en beleidsdocumenten voorstellen formuleren tot bijsturing of verfijning van de ruimtelijke visie.

— Selecteren van actiegebieden waar via gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplannen uitvoering gegeven wordt aan deze ruimtelijke visie door het afbakenen van grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling, natuurverwevingsgebieden, de bosuitbreidingsgebieden en de gebieden van de agrarische structuur.

Op die manier wordt stapsgewijs, via een continu lopend proces geëvolueerd naar 750.000 ha agrarisch gebied, 150.000 ha natuur- en reservaatgebied, 53.000 ha bosgebieden en 34.000 ha andere groengebieden.

2. Beleidsmatige herbevestiging van de gewestplannen

Uit de tot nu toe gevoerde overlegprocessen blijkt dat voor een belangrijk deel van de agrarische structuur weinig discussie bestaat over de agrarische bestemming zoals die thans vastgelegd is de gewestplannen. Voor deze gebieden zijn er dan ook geen bestemmingswijzigingen aan de orde : het bestaande gewestplan of andere bestaande plannen van aanleg zijn voor deze gebieden voldoende actueel en moeten voorlopig niet in herziening gesteld worden om uitvoering te geven aan de ruimtelijke visie op de elementen van de natuurlijke en agrarische structuur van Vlaams niveau.

De Vlaamse Regering besliste op 17 december 2004 dat binnen de planningsprocessen voor landbouw, natuur en bos een inhaalbeweging voor de aanduiding van de gebieden van de agrarische gebieden moet gebeuren, nadat eerder al een eerste deel van de natuurlijke structuur aangeduid was (1). Op 3 juni 2005 legde de Vlaamse Regering in die context de methodiek vast voor de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor deze belangrijke landbouwgebieden.

Deze werkwijze laat toe om op een snelle manier tot tussentijdse besluitvorming over deze aaneengesloten landbouwgebieden over te kunnen gaan, voldoende rechtszekerheid te bieden aan de landbouwsector én het overlegproces met gemeenten, provincies en belangengroepen over de ruimtelijke visie voor deze gebieden af te ronden.

2.1. Inhoud en draagwijdte van de beslissingen

In bijlage bij de beslissingen van de Vlaamse Regering over de beleidsmatige herbevestiging van de gewestplannen zijn kaarten gevoegd met daarop de perimeter waarbinnen de uitgangspunten van de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 van toepassing zijn (zie 2.2).

Binnen de perimeters worden de bestemmingen van de bestaande rechtsgeldige gewestplannen, algemene (APA) en bijzondere plannen van aanleg (BPA), gemeentelijke, provinciale of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen door de Vlaamse Regering beleidsmatig herbevestigd. De beslissing heeft uitsluitend betrekking op de agrarische, natuur-, bos- en overige groengebieden op de bestaande rechtsgeldige plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen die liggen binnen de perimeter aangeduid op de kaarten. De beslissing heeft geen betrekking op alle andere bestemmingen (woongebieden, recreatiegebieden, industriegebieden...) op de gewestplannen, de gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen die binnen deze perimeters liggen, tenzij expliciet anders vermeld. Dit impliceert ook dat de rechtsgeldige gemeentelijke plannen van aanleg die een van het gewestplan afwijkende bestemming hebben onverminderd van kracht blijven.

Woon-, recreatie- of industriegebieden aan de buitenrand van de perimeters werden maximaal uit de aanduiding gehouden. Woon-, recreatie- of industriegebieden die verspreid binnen de perimeter liggen, werden niet expliciet grafisch uitgesloten (o.a. omwille van de leesbaarheid van de kaarten), maar maken zoals gezegd géén deel uit van de beslissing, tenzij expliciet vermeld.

De bestaande gewestplanvoorschriften, de omzendbrieven omtrent de toepassing van de gewestplanvoorschriften en de decretale bepalingen die bepaalde werken, handelingen, voorzieningen en inrichtingen toelaten buiten de geëigende bestemmingszone blijven onverminderd van toepassing. Aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen worden beoordeeld op basis van deze bepalingen.

2.2. Het beleid binnen de aangeduide gebieden

Het beleid dat de Vlaamse overheid wenst te voeren in deze gebieden is vastgelegd in de beslissing van 3 juni 2005, zoals in onderstaand kader aangegeven.

Het beleid binnen de landbouw-, natuur- en bosgebieden waarvoor het gewestplan beleidsmatig herbevestigd is (Beslissing Vlaamse Regering 3 juni 2005)

Het is aangewezen dat alle andere initiatieven binnen deze gebieden getoetst worden aan de ruimtelijke doelstellingen voor samenhangende landbouwgebieden en de hoofdfunctie landbouw van de gebieden met agrarische bestemming en de kwantitatieve opties die hiervoor genomen worden. Zij kunnen geen afbreuk doen aan de ruimtelijk-functionele samenhang van de agrarische macrostructuur.

— Binnen de beleidsmatig herbevestigde agrarische bestemmingen worden er geen gewestelijke initiatieven genomen voor het omzetten van agrarisch gebied naar andere bestemmingen, tenzij anders bepaald in de beslissing en dit binnen de beleidsmarginen bepaald in punt III. Tevens wordt waar mogelijk een maximale oppervlakte van de beleidsmarginen aangegeven. Deze gewestelijke initiatieven mogen absoluut geen aanleiding vormen tot speculatie of het stimuleren van speculatie. Indien binnen het kader van deze beslissing van de Vlaamse Regering toch een gewestelijk initiatief in die zin genomen wordt, moet er steeds een terugkoppeling zijn naar de visie op landbouw, natuur en bos en de oppervlakte-doelstelling voor landbouw uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

— Het vastgelegde agrarisch gebied wordt binnen het ruimtelijk beleid niet gedifferentieerd in functie van teelten. Er is ruimte voor structurele bedrijfsveranderingen, voor uitbreiding van bestaande bedrijven en voor nieuwe vestigingen buiten de als bouwvrij gedifferentieerde gebieden. De geldende regelgeving inzake onder meer het afleveren van stedenbouwkundige of milieuvergunningen blijft onverminderd van toepassing. Binnen de vastgelegde gebieden van de agrarische structuur kunnen (op gemeentelijk, provinciaal en gewestelijk niveau) initiatieven genomen worden om het agrarisch gebied te differentiëren in functie van de bebouwing (bv. door het aanduiden van agrarische bedrijvzones, concentratiegebieden voor glastuinbouw of bouwvrije agrarische gebieden) na een gebiedsgerichte ruimtelijke afweging op basis van de opties vastgelegd in de ruimtelijke structuurplannen.

I. Bewarende maatregelen binnen de beleidsmatig herbevestigde agrarische bestemmingen

A. Algemene bewarende maatregelen

Volgende voorwaarden gelden als algemene bewarende maatregelen in de herbevestigde agrarische gebieden:

1. In de herbevestigde agrarische bestemmingen hebben de landbouwers rechtszekerheid (over de herbevestigde agrarische bestemming). Indien in een herbevestigde agrarische bestemming toch een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan gronden met een agrarische bestemming zou omzetten naar een niet-agrarische bestemming, dan dient hiervoor elders een compensatie te gebeuren indien de afbakening van 750.000 ha agrarisch op Vlaams niveau in het gedrang komt (niet-agrarische bestemming omzetten naar agrarische bestemming) en geldt minstens een algemene compensatieregel: de compensatie neemt de herbevestiging van een agrarische bestemming in een niet-bevestigd gebied aan of kan ook een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan inhouden voor percelen of gebieden met huidige agrarisch gebruik behorende tot de betreffende regio. In dit laatste geval wordt rekening gehouden met de ruimteboekhouding en de gelijktijdige afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur. De compensatie voor het wijzigen naar harde bestemmingen gebeurt bij voorkeur in de harde bestemmingszones van de bestaande plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen binnen de betreffende regio en bij voorkeur op gronden in agrarisch gebruik

2. Gemeentelijke en provinciale structuurplannen en toekomstige gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen dienen de herbevestigde agrarische bestemmingen te respecteren.

3. In de herbevestigde agrarische bestemmingen geldt er een vrijheid van teeltkeuze m.u.v. de reeds geldende beperkingen of mogelijkheden met betrekking tot historisch permanente graslanden zoals opgenomen in het decreet natuurbehoud en het decreet landschapszorg en m.u.v. maatregelen in het kader van cross-compliance en erosiebestrijdingsmaatregelen. Het beleid gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van kleine landschapselementen kan er onverminderd worden verder gezet gezien dit immers geen beperking van de vrijheid van teeltkeuze betekent. Voorts zijn in de herbevestigde agrarische gebieden nieuwe inplantingen (met uitzondering van de bouwvrije zones) en uitbreidingen van bestaande bedrijven binnen het kader van de milieu- en mestwetgeving mogelijk.

4. In de herbevestigde agrarische bestemmingen zijn, op basis van gebiedsgerichte ruimtelijke afwegingen, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor glastuinbouwconcentratie mogelijk. Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen zijn mogelijk indien dat zo wordt vermeld in de beslissing van de Vlaamse Regering.

5. Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen om in het kader van een ruiloperatie zonevreemde landbouw zone-eigen te maken, zijn overal mogelijk. Hierbij wordt rekening gehouden met de ruimteboekhouding van het RSV.

B. Bewarende maatregelen m.b.t. natuur en bos

1. In de herbevestigde agrarische bestemmingen worden compensaties voor natuur of bos (dit zijn compensaties in uitvoering van het bosdecreet en het decreet natuurbehoud) beperkt. De volgende richtlijnen gelden:

a. compensaties inzake kleine landschapselementen blijven overal mogelijk;

b. onverminderd a neemt de Vlaamse Regering het engagement dat compenserende bebossing vanuit de Vlaamse overheid gefinancierd via het Bossencompensatiefonds niet zal plaatsvinden in een herbevestigde agrarische bestemming;

c. onverminderd a neemt de Vlaamse Regering het engagement dat natuurcompensaties vanuit de Vlaamse overheid niet zullen plaats vinden in een herbevestigde agrarische bestemming.

2. De Vlaamse Regering zal de toepassing van artikel 90bis van het bosdecreet optimaliseren door stimuli of maatregelen te voorzien om te voorkomen dat er geen versnipperde bebossing plaats vindt binnen de agrarische structuur, en om compenserende bebossing te groeperen.

3. In de herbevestigde agrarische bestemmingen worden de beperkende regels voor de erkenning van reservaten en de aankoopsubsiëring, ook van toepassing voor de aankopen door de overheid. De subsidiëring van de aankopen van natuur-, bos- en duingebieden worden aanzienlijk beperkt, evenals de oprichting van nieuwe Vlaamse reservaten, en de erkenning van nieuwe reservaten. Het natuurgericht beheer van bestaande Vlaamse reservaten en erkende reservaten, evenals de subsidiëring ervan blijft mogelijk.

De beperking volgt de volgende regels:

a. de beperking is niet van toepassing op de reeks «agrarische gebieden met ecologisch belang» (i.c. agrarische gebieden met ecologisch belang, valleigebieden, brongebieden en agrarische gebieden met bijzondere waarde);

b. de beperking is niet van toepassing voor aankopen van gronden in het kader van een grondenbank of in het kader van het uitruilen van landbouwgronden;

c. onverminderd a en b: erkenningen, subsidiëring van de aankopen van nieuwe percelen binnen de uitbreidingsperimeter van erkende reservaten of van percelen waarvoor een erkenningsaanvraag lopende is, evenals het aankopen van percelen ter versterking van bestaande Vlaamse reservaten, zijn in zuiver agrarisch gebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied enkel mogelijk in de volgende situaties:

i. ofwel zijn het gronden die een actuele hoge natuurwaarde hebben en weinig geschikt zijn voor normaal landbouwgebruik in de betrokken landbouwstreek en waarvoor de aankoop of erkenning de agrarische structuur niet aantast;

ii. ofwel zijn het gebieden met een hoge actuele of potentiële natuurwaarde en lage landbouwwaarde die in het kader van een goedgekeurd richtplan van een landinrichtingsproject hiertoe zijn aangewezen en waarvan de erkenning de agrarische structuur niet aantast.

iii. Hierbij wordt de subsidiëring van de aankoop van deze gronden beperkt, zowel in hoogte waarbij de subsidiëring substantieel lager is dan voor gebieden gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), en de groen- en bosgebieden, als in omvang: maximaal 10 % van de aankoopsubsidies mag betrekking hebben op de aankoop van deze gronden, voor zover deze gronden gedurende de laatste 5 jaar in gebruik waren bij een beroepslandbouwer.

iv. De Vlaamse Regering kan een stimulerend beleid blijven voeren voor het behoud van de ecologische basiskwaliteit door middel van vrijwillige beheersovereenkomsten.

4. In de herbevestigde agrarische bestemmingen wordt er door de Vlaamse overheid geen bosuitbreiding gerealiseerd tenzij:

a. anders bepaald in de beslissing van de Vlaamse Regering;

b. binnen de overdruk bosuitbreidingsgebied, of binnen de perimeter van een bosuitbreidingsgebied opgenomen in een goedgekeurd landinrichtings- of ruilverkavelingsplan;

II. Relatie met gemeentelijke en provinciale planningstaken

Gemeenten en provincies kunnen op basis van goedgekeurde structuurplannen binnen de (beleidsmatig) herbevestigde agrarische bestemmingen zeer beperkte planningsinitiatieven nemen voor zover deze kaderen in goedgekeurde structuurplannen. Bij elk van deze planningsinitiatieven moeten de inhoudelijke uitgangspunten en de kwantitatieve opties van ten aanzien van de hoofdfunctie landbouw in acht genomen worden. De beleidsmarge die kan gegeven worden in het geval van reeds goedgekeurde structuurplannen betreft:

— Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen in uitvoering van het provinciaal structuurplan voor natuurverbindingsgebieden, ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang, toeristisch-recreatieve infrastructuur in toeristisch-recreatieve knooppunten of toeristisch-recreatieve netwerken, afbakening van kleinstedelijke gebieden, bedrijventerreinen in economische knooppunten, differentiatie van het agrarisch gebied in functie van de bebouwingmogelijkheden, provinciale open-ruimte-verbindingen, lijninfrastructuur, openbaar nut of in uitvoering van goedgekeurde planologische attesten.

— Gemeentelijk ruimtelijke uitvoeringsplannen in uitvoering van de gemeentelijke structuurplannen voor agrarische bedrijvenszones van lokaal belang, differentiatie van het agrarisch gebied in functie van de bebouwingmogelijkheden, lokale natuur- en landschapselementen, wonen, werken, openbaar nut, toerisme en recreatie op lokaal niveau, lokale wegen of in uitvoering van goedgekeurde planologische attesten.

Bij de beoordeling en goedkeuring van gemeentelijke en provinciale (ontwerp)structuur- en uitvoeringsplannen (in kader van de goedkeuringsbevoegdheid van de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening of het administratief toezicht) zal in het kader van de goede ruimtelijke ordening, voldoende terughoudend beoordeeld worden ten aanzien van elke mogelijke planologische aanpassing van de (beleidsmatig) herbevestigde agrarische bestemmingen. De minister bevoegd voor ruimtelijke ordening zal terzake richtlijnen aan zijn administratie geven.

III. Relatie met andere gewestelijke planningsinitiatieven

Bij de beleidsmarge inzake planningsinitiatieven op Vlaams niveau binnen de (beleidsmatig) herbevestigde agrarische bestemmingen wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. beslissingen die reeds genomen zijn door de Vlaamse Regering (onder meer Lange Termijnvisie Schelde, geactualiseerd Sigma-plan...);

2. planningsinitiatieven (ruimtelijke uitvoeringsplannen) inzake de overdruk natuurverweving. De overdruk natuurverweving kan voor een herbevestigde agrarische bestemming, naast de algemene beschermingsmaatregelen, slechts stimulerende maatregelen ten aanzien van eigenaars en grondgebruikers omvatten (zie artikel 28, § 2 van het decreet natuurbehoud);

3. planningsinitiatieven inzake de agrarische en de natuurlijke structuur mits toepassing van de algemene compensatieregeling;

4. planningsinitiatieven met betrekking tot historisch gegroeide bedrijventerreinen, afbakening van groot- en regionaalstedelijke gebieden, poorten op Vlaams niveau en lijninfrastructuren mits toepassing van de algemene compensatieregeling;

5. planningsinitiatieven die enkel mogelijk zijn nadat de decretaal voorziene goedkeuringsprocedure doorlopen is : aanduiding van overstromingsgebieden, oeverzones of bouwvrije gebieden op basis van de bekkenbeheersplannen en het decreet integraal waterbeleid, aanduiding van erfgoedlandschappen op basis van het decreet landschapzorg en winning van oppervlaktedelstoffen op basis van bijzondere oppervlaktedelstoffenplannen en het oppervlaktedelstoffendecreet. Deze planningsinitiatieven vinden plaats met respect voor de ruimteboekhouding en de bindende bepalingen van RSV.

IV. Geen impact op de uitvoering van bestaande regelgeving

Het op deze wijze principieel toekennen van gebieden aan de agrarische structuur doet geen afbreuk aan de ruimtelijke kwaliteitseisen die aan het agrarische landgebruik gesteld worden. De bestaande landschapsecologische, cultuurhistorische en toeristisch-recreatieve kwaliteiten van deze gebieden mag niet in het gedrang gebracht worden en de landbouwbedrijfsvoering moet afgestemd blijven op de kenmerken van het fysisch systeem. Bestaande regelgeving ten aanzien van het agrarisch gebruik wijzigt niet door het vastleggen van deze afbakeningsoptie.

1. Binnen het agrarisch gebied wordt zuinig ruimtegebruik en hergebruik nagestreefd. Nieuwe agrarische bebouwing sluit bij voorkeur aan bij bestaande bebouwing. Wanneer om milieuredenen dit niet aanvaard wordt, is er mogelijkheid in het resterende agrarische gebied, met uitzondering van in bouwvrije zones. Reconversie van verouderde glastuinbouwsites moet vanuit het ruimtelijk beleid de voorkeur krijgen op het aansnijden van nieuwe onbebouwde gebieden. Vrijgekomen landbouwbebouwing moet een zinvolle herbestemming kunnen krijgen op maat van het agrarisch gebied (wonen, gemeenschapsvoorzieningen, laagdynamische toeristisch-recreatieve activiteiten...), zonder de landbouwbedrijfsvoering in het gebied verder in het gedrang te brengen.

2. Binnen het vastgelegde agrarisch gebied kunnen op Vlaams niveau initiatieven genomen worden om inrichtingsprojecten voor het verbeteren van de landbouwstructuur op te starten (ruilverkaveling, landinrichting...).

3. Initiatieven gericht op de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de kleine landschapselementen, de landschapswaarden en cultuurhistorische waarde van het agrarische gebied moeten mogelijk blijven.

4. Binnen de vastgelegde gebieden van de agrarische structuur moet de natuurlijke waterbergingscapaciteit van de valleigebieden behouden blijven en moet de hydraulische ruwheid van het landschap behouden en hersteld worden zodat water langer vastgehouden wordt en verdroging of wateroverlast vermeden worden.

5. Er worden geen gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt om bestaande groen-, bos-, park- of natuurgebieden op de gewestplannen, in plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen om te vormen, tenzij anders opgenomen in de beslissing van de Vlaamse Regering en kaderend binnen de uitvoering van de bindende bepalingen en de ruimteboekhouding van het RSV I en met uitzondering van de ruiloperaties zoals hoger omschreven in punt A.5.

Bij de beoordeling van gemeentelijke en provinciale planningsinitiatieven in die zin wordt voldoende terughoudend opgetreden.

Wat betreft de beoordeling van gemeentelijke en provinciale planningsinitiatieven binnen de beleidsmatig herbevestigde agrarische, natuur-, bos- en overige groengebieden wordt dit beleidskader uit de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 in deze omzendbrief verder verduidelijkt voor wat betreft de gemeentelijke en provinciale ruimtelijke structuurplannen of uitvoeringsplannen/plannen van aanleg.

Binnen de beleidsmatig herbevestigde agrarische gebieden mogen gemeentelijke en provinciale planningsinitiatieven geen betekenisvolle afbreuk doen aan de ruimtelijk-functionele samenhang van de agrarische macrostructuur. De Vlaamse overheid zal gemeentelijke en provinciale initiatieven die een planologische aanpassing van de beleidsmatig herbevestigde agrarische gebieden inhouden «voldoende terughoudend» beoordelen. Dit betekent dat de gemeentelijke of provinciale opties steeds getoetst zullen worden aan de ruimtelijke doelstellingen voor samenhangende landbouwgebieden op Vlaams niveau. Deze afweging ten aanzien van de agrarische structuur zal een belangrijk inhoudelijk element zijn bij de beoordeling van deze plannen. Een degelijk onderbouwde verantwoording of motivering in die zin zal bijgevolg steeds een wezenlijk deel uit moeten maken van de (toelichting bij) deze plannen. In haar advisering zullen de betrokken Vlaamse administraties beoordelen in hoeverre deze verantwoording afdoende is en hoeverre de voorgenoemde optie verenigbaar is met de opties voor de agrarische structuur op Vlaams niveau.

Binnen dit kader wordt volgend onderscheid gemaakt tussen de verschillende types van plannen :

Gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen

Opties in gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen in opmaak of in herziening binnen de herbevestigde agrarische gebieden zullen voldoende terughoudend beoordeeld worden ten aanzien van elke mogelijke planologische aanpassing van de beleidsmatig herbevestigde agrarische bestemmingen, zoals hierboven aangegeven. Voor (herzieningen van) gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen zal in alle redelijkheid rekening gehouden worden met het reeds afgelegde planningsproces op gemeentelijk niveau op het ogenblik van de beslissing van de Vlaamse Regering over de herbevestiging van de gebieden van de agrarische structuur.

Gemeentelijke plannen van aanleg

Gemeenten die nog geen goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan hebben, kunnen binnen deze gebieden enkel en uitsluitend bijzondere plannen van aanleg (BPA) (2) opmaken voor :

a. agrarische bedrijvzones van lokaal belang zoals gebieden voor het bundelen van glastuinbouw

b. natuur- en landschapselementen van lokaal niveau die geen deel uitmaken of kunnen uitmaken van de natuurlijke structuur op provinciaal (natuurverbindingen) of gewestelijk niveau (natuurverwevingsgebieden, grote eenheden natuur (in ontwikkeling)). Het gaat daarbij vb. om initiatieven voor soortenbescherming en voor bescherming, instandhouding, herstel en/of ontwikkeling van:

i. lijnvormige elementen van de ecologische infrastructuur (kleine landschapselementen), lijnvormige elementen van de cultuurhistorische of landschappelijke structuur binnen het agrarisch gebied, (complexen van) holle wegen, bermen, oevervegetaties van kleine beken, graften, houtwallen, hagen en houtkanten, voetwegen, oude spoorbeddingen, kanalen, dreven en laanbeplantingen, dijken...

ii. punt- of vlakvormige elementen van de ecologische infrastructuur cultuurhistorische of landschappelijke structuur binnen het agrarische gebied zoals (complexen van) verspreide kleine bosfragmenten, hoogstamboomgaarden, mergelzomen, vennen, poelen, grafheuvels, waardevolle gebouwen...

iii. natuur in de bebouwde omgeving, bestaande natuur-, bos- en groengebieden, natuurelementen (waaronder beekvalleien) met een beperkte oppervlakte van lokaal niveau zoals lokale speel- of dorpsbossen, groen- en parkgebieden op niveau van de kernen, kasteelparken...

iv. open-ruimte-verbindingen van lokaal niveau

c. toerisme en recreatie op lokaal niveau, zoals hoeve- en plattelandstoerisme, herbestemming van markante gebouwen...

d. dringende openbare nutsvoorzieningen van lokaal niveau waarvoor een plan noodzakelijk is voordat het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt goedgekeurd

e. zonevreemde woningen, bedrijven en recreatie (m.i.v. sport- en jeugdinfrastructuur) op basis van de uitgangspunten in de omzendbrieven en decretale bepalingen terzake

f. specifieke uitbreidingsvragen van bedrijven op basis van goedgekeurde planologische attesten

Gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

Gemeenten die een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan hebben, kunnen gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opmaken in uitvoering van dit gemeentelijk ruimtelijk structuurplan voor o.a. agrarische bedrijvzones van lokaal belang, differentiatie van het agrarische gebied in functie van de bebouwingmogelijkheden, natuur- en landschapselementen van lokaal niveau, natuur in de bebouwde omgeving, wonen, werken, openbaar nut, toerisme en recreatie op lokaal niveau, lokale wegen of gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in uitvoering van goedgekeurde planologische attesten.

Provinciale ruimtelijke structuurplannen

Bij de herziening van de provinciale ruimtelijke structuurplannen zullen de planningsopties binnen de herbevestigde agrarische gebieden voldoende terughoudend beoordeeld worden ten aanzien van elke mogelijke planologische aanpassing van de beleidsmatig herbevestigde agrarische bestemmingen, zoals hierboven aangegeven.

Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

Provincies kunnen provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen opmaken in uitvoering van het provinciaal structuurplan voor natuurverbindingengebieden, ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang, toerisme en recreatie op provinciaal niveau, toeristisch-recreatieve infrastructuur in toeristisch-recreatieve knooppunten of toeristisch-recreatieve netwerken, afbakening van kleinstedelijke gebieden, bedrijventerreinen in economische knooppunten, differentiatie van het agrarisch gebied in functie van de bebouwingmogelijkheden, provinciale open-ruimte-verbindingen, lijninfrastructuur, openbaar nut of provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen in uitvoering van goedgekeurde planologische attesten.

Brussel, 23 december 2005.

De Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,
D. VAN MECHELEN

Nota's

(1) Bedoeld wordt de eerste fase' van het Vlaams Ecologisch Netwerk, via twee sporen : enerzijds ca. 86.500 ha via de afbakeningsprocedure uit het natuurdecreet en anderzijds ca. 2000 ha via gewestelijk ruimtelijke uitvoeringsplannen.

(2) Bijzondere Plannen van Aanleg in de zin van artikel 14 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 en gewijzigd bij de decreten van 19/12/1998, 18/5/1999, 26/4/2000, 13/7/2001, 8/3/2002, 19/7/2002, 21/11/2003 en 22/4/2005 : « Een bijzonder plan van aanleg dat afwijkt van de voorschriften van het gewestplan kan ook worden goedgekeurd wanneer de gemeente beslist heeft tot het opmaken van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, zoals bedoeld in artikel 20, § 1, van het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning of artikel 32, § 1, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, op voorwaarde dat een ruimtelijke afweging gebeurt mede op basis van de principes van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, en dat het bijzonder plan van aanleg voorlopig aangenomen werd voor 1 november 2006. Bijzondere plannen van aanleg die afwijken van het gewestplan en die voorlopig worden aangenomen na 1 november 2006, kunnen tot 1 mei 2008 slechts definitief aangenomen worden door de gemeenteraad indien de bepalingen ervan in overeenstemming zijn met een minstens voorlopig vastgesteld gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Na 1 mei 2008 kunnen geen afwijkende bijzondere plannen van aanleg meer definitief door de gemeenteraad aangenomen worden. »